

Hemşireler olarak koronavirüs salgını süresince en az konuşabildiğimiz konu: Araştırma

Bir yıldan uzun süredir koronavirüs salgını nedeniyle bütün dünyada çok zor günler yaşıyoruz. Bu süreç, toplumun her kesimini bir çok yönden ciddi düzeyde zorlarken, en çok zorlanan gruplardan biri de sağlık profesyonelleri olmuştur. Koronavirüs salgınının zorluk yaratmasının en temel nedenlerinden biri, virüse yönelik belirsizliğin olmasıydı. Korunma yollarına, tedavisine yönelik çok az şey biliniyordu. Sağlık profesyonelleri dahil tüm toplumda belirsizlikle başedebilmek, durumu kontrol edebilmek için bu soruların yanıtını bulma gereksinimi vardı. Ancak doğru bilgi henüz çok azdı. Herhangi bir konuda bilimsel bilgi yoksa, yapabilecek bir şey de yok. Bu da kaygıyı ve zorluğu artırıyor. Bunu koronavirüs salgını süreci tüm topluma bir kez daha gösterdi. Koronavirüsünden korunma yolları ve hasta olan bireylerin tedavisine yönelik çalışmalar yapıldıkça, belirsizlik de azalmaya başladı. Yeni çalışmalarla bilgiler değiştikçe, uygulamalar değişti, güncellendi. Koronavirüsün yapısı, yayılımı, korunması ve tedavisi konusunda çalışmalar yapılmasaydı, şu anda dünyadaki durumun nasıl olacağını hayal edebiliyor muyuz? Koronavirüs salgını sürecinde araştırma yoluyla bilimsel bilgi üretmenin ne kadar hayati bir konu olduğunu tüm insanlık olarak bir kez daha deneyimledik.

2020 yılı "Hemşireler: Herkes için Sağlık Hedefine Ulaşmada Öncü Bir Ses" ile dünya hemşireler yılı ilan edilmişti. Bu dönemin, salgının olduğu yıla denk gelmesi de oldukça ilginçtir. Bu salgın sürecinde hemşirelik mesleği hiç olmadığı kadar gündeme gelmiş, yazılı, görsel ve sosyal medyada mesleğimize çok yer verilmiştir. Bu durum hemşirelik mesleği açısından çok sevindirici ve olması istenen bir durum iken, maalesef bu süreçte mesleğimiz bilimsel yönü ile gündeme gelmemiştir. Hangi konularda ve ne sıklıkta birey, aile ve toplum sağlığı için hemşirelerin uzmanlığına başvurulmuştur? Bu durum bir kez daha hemşirelik mesleğinin üzerinde durulması gereken yönü ile bizleri yüzleştirmiş ve hemşireler olarak nasıl var olmak istiyoruz sorusunu kendimize yeniden sormamıza yol açmıştır.

Herhangi bir mesleğin sürekli olarak gelişmesi, alana özgü bilgi birikiminin araştırmaya dayalı gelişmesine bağlıdır. Bu bir seçim değil, profesyonel zorunluluktur. Bassett ve Bassett (2003)'e göre Greenwood (1984): "Araştırma bir düşünme biçimidir. Bilgiye eleştirel bir yaklaşım, ilgili soruları formüle etme ve yanıt arama yeteneği gerektirir."^[1] Hemşireler araştırmaya dayalı bilgi yoluyla sağlık politikalarını etkileyebilir, dolayısıyla sağlık hizmetlerini, hemşirelik uygulamalarını şekillendirebilir ve insanın iyilik haline katkı sunabilir. Hemşireler, profesyonel kimliklerine kavuşacaklarsa, herkes için sağlık hedefine ulaşmada öncü ses olmak istiyorlarsa sorumluluk almalı ve bakımla ilgili kararları da araştırmaya/kanıta dayalı bilgiyle vermeleri gerekir. Ancak, hemşirelik uygulamaları ile araştırma sonuçlarına dayalı olması gereken uygulamalar arasında önemli bir boşluk olduğu bilinmektedir. Bu durum araştırma-uygulama boşluğu, kanıt-uygulama boşluğu ya da bilme-yapma boşluğu olarak da ifade edilmektedir.^[2] Hemşirelerin bilgilerini artırmaları, sorulara yanıt bulmaları, kaliteli bakım vermeleri, bilme-yapma boşluğunu kapatmaları ve yaşadıkları güçlüklerin üstesinden gelecek kadar yetkin olmaları için araştırma yapmaları bir zorunluluktur.

O zaman nereden başlamak gerekir?

Önce hep birlikte kendimize aşağıdaki bazı soruları sorarak ve o soruların yanıtlarını aramakla başlayabiliriz. Bu şekilde araştırma-uygulama boşluğunu, kanıt-uygulama boşluğunu ya da bilme-yapma boşluğunu kapatabiliriz.

Sorular

- İçselleştirdiğimiz hemşirelik nedir? Bu soruya yanıt verirken, eğiticiler olarak öğrencilerimize gerçekten neleri kazandırarak mezun ediyoruz ve hemşire olarak çalışırken kendimizi neleri yaparken buluyoruz? Neden?
- Öğrenciler de dahil olmak üzere hemşireler olarak en fazla hangi rollerimizi yerine getirmede direnç gösteriyoruz? Neden?
- Hangi alanda çalışırsak çalışalım eğitim de dahil, yaptığımız hemşirelik girişimlerinin kararlarını neye göre veriyoruz?
- Birey, aile ve toplum sağlığına verdiğimiz katkısı biliyor ve bunu anlatabiliyor muyuz?
- Lisans, Yüksek lisans ve Doktora eğitimimiz sırasındaki araştırma okuma, araştırma yapma ve araştırma sonuçlarını kullanma konusundaki tutum ve davranışlarımız nasıl?
- Bir konuda araştırma planlarken neleri dikkate alıyoruz? (Yetkinlik, bilime getireceği katkı vb.)
- Araştırmada ilgi alanım nedir? Yani, araştırmada hangi konu üzerinde çalışıyorum?

Ne dersiniz, artık bu ve buna benzer bazı sorulara yanıt verme ve çözüm üretme zamanı gelmedi mi?

"Hemşireler olarak nasıl varolmak istiyoruz?" sorusuna yanıt bulmak dileğiyle...

Prof. Dr. Perihan Güner

1. Bassett C and Bassett J. The importance of research in nursing practice. British Journal of Perioperative Nursing 2003; 13(1):30-31 <https://doi.org/10.1177/175045890301300104>

2. Konwar G, Kalita J. The barriers and challenges of conducting nursing research and communicating research findings into practice. Int J Health Sci Res. 2018; 8(6):216-222.